

Teser kring insådd av vallfrön i befintliga vallar

Paul Riesinger, 17.3.2014

Insådd av vallfrön i befintliga vallar för att åstadkomma en beståndsmässig förbättring och en förlängning av liggtiden betecknas med begreppet **renoveringssådd**. Detta tillvägagångssätt utvecklades i länder med ett milt och fuktigt havsklimat (Storbritannien, Irland, Nya Zeeland) eller i nederbördsrika områden med genomsläppliga jordar (Bayern, Österrike, Schweiz).

Försök som gjorts i Skandinavien tyder på att omsådd, dvs. vallbrott och nyanläggning ger bättre resultat än insådd av vallfrön i befintlig vall.

I synnerhet vid ekologisk odling bör man relatera effekterna av en enskild åtgärd till de konsekvenser som denna åtgärd i längden har för hela odlingssystemet. Förutsatt att det överhuvudtaget lyckas: vad leder en utökad liggtid av vallen och en återkommande insådd av klöver i längden till?

Ju längre som vallen ligger desto mer tid har fleråriga ogräs som kvickrot på sig utan att de störs av jordbearbetning. Ju längre som rödklöver odlas utan uppehåll på ett skifte desto mer ökar förekomsten av specifika växtsjukdomar och –skadegörare, såsom klöverröta samt olika arter av nematoder.

I synnerhet vid ekologisk odling betyder en återkommande insådd av klöver och gräs i en befintlig vall att man så småningom odlar sig mot väggen. Då vallen till sist ändå bryts blir det svårt att få bukt på kvickroten. Vad som är värre: klöverröten och nematoderna har ökat till den grad att det kan krävas mer än fem års uppehåll innan det igen blir möjligt att odla klöver på ett framgångsrikt sätt.

För att ett ekologiskt odlingssystem skall vara hållbart i längden krävs en omväxlande odling av vall, på de bättre skiften bara i två produktionsår, med spannmål, trindsäd och andra grödor. Då kan också stallgödseln placeras på enkla och ändamålsenliga sätt.

Kompletteringssådd har däremot visat sig ge önskvärda resultat. Detta begrepp avser "hjälpsådd" på våren i en nyanlagd vall där etableringen är bristfällig eller där grödan skadats under vintern. Kompletteringssådd i anslutning till anläggningsåret kan lyckas under den förutsättningen att den utförs tidigast möjligt och att de allmänna principerna för såningsarbete följs. Fröet skall placeras i fuktig jord, packas lätt och täckas. Ju mindre frö desto grundare sådd.

Till sist en allmän kommentar: Då vi diskuterar odlingsteknik behöver vi generellt definiera vilka jordarter och växtarter som det i det enskilda fallet är fråga om.